

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor

Főszerkesztő:
Dr. Rajk Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Politikai hamvazás.

Öregjeink után szoktuk mondogatni, hogy minden farsangnak meg van a maga böjtje, hogy borúra derű. Az idén oly hosszú volt a farsang, hogy hasonlóra nem igen emlékezünk s ki tudja, a kalendárium csinálók adnak-e mostanában Karneválnak alkalmat ily hosszú uralkodásra. Aki ennyi idő alatt sem tombolta ki magát, az már igazán telhetetlen. Pedig vannak széles e hazában ma is sokan ilyen tobzódók, mondom sokan, de hála Istennek jan. 26-ika óta nem többségben. Nyájas és nem nyájas olvasóm nagyobb fejtörés nélkül kitalálhatja, kiket értek én itt, kikre célok szavaimmal. Igen, ők azok, a magyar politikai élet levitézlett hősei, a modern Magyarország gyászmagyarkái.

De talán soha oly találó diszitő jelzöt nem adtak nekik, mint egyik nagyon elterjedt lap cserkésze, aki a magyar politika *örömlegényei* megtisztelő címmel ékesítette föl őket. Ez az epitheton kifejezi, világosan adja a megérdemelt sorsára jutott kormánypárt egész termé-

szetrajzát, föltárja ethikai tartalmatlanságát.

Harminc évvel ezelőtt bűnben, elvtagadásban született. Ez a három évtized a magyar politikai életnek a legkicsapongóbb farsangja volt. Ugy látszott már, hogy közéletünkben kihalt minden szeméremérzet; hogy csak a „mindenkori“ kormánypárthoz kell tartozni, ezt támogatni, követni mindenben, parancsszóra, akár zsebkendő jelre szavazni s akkor szabad a vásár, eszközökben való válogatás nélkül elérhető minden.

Pajtáskodás, nepotizmus, vicinalizmus, állami vállalatok közvetítése, természetesen megfelelő ellenérték fejében, ez mind, mind megengedett dolog volt.

A mit ez a szép föld szemnek, szívnek tetszöt termett, az mind az övék volt. Jól mondta róluk a magyar zsurnalisztika egyik ékes tollu képviselője, hogy a virágok nekik illatoztak, a csillagok nekik ragyogtak, értük zúgott az erdők lombja, kedvükért mormoltak a patakok habjai. Anyagi javakban, kitüntetésben, elismerésben csak az részesülhetett, aki politikai minőségét e párt szolgálatában szerezte. Egy szóval öröm

volt az élet, könnyűek a megélhetés módjai ma, mikor a bellum omnium contra omnes folyik. Azonban lassan, de biztosan örül az Isten malma. Betelt a végzet, s a bosszuálló nemezsis elérte a vétekben született pártot, mely saját erkölcstelen fertőjében fulladt meg. S mindezt az ország a Tiszák providenciális államférfiúi voltának köszönheti. Ujból egy Tiszának kellett jönnie, hogy csordultig legyen a pohár, hogy elsöpörje, kivesse a nemzet élő testébe mérges fekélyként beévedött pártot a nép sujtó ítélete, melyre a mindenre kész praetorián had ifjú vezére oly legénykedő hetykeséggel hivatkozott. Amily szégyennel teljes volt e párt, ezen *elemnek* uralma, oly visszataszító kimulása. Nem akar megválni a hatalomtól, görcsösen kapaszkodik a kormányrúdhhoz, cinikus macchiavelizmussal minden megengedett eszközt felhasznál, hogy uralmon maradjon. Cselt, gáncsot vet, az udvarnál befekteti az ellenzék vezérférfait, egyenlenséget iparkodik kelteni a szövetkezett ellenzék kebelében. De hiába! Minden erőlködése kárba veszett. Jó tanácsal szolgálhatunk ne-

TÁRCA.

Március 15-én.

— Emlékezés. —

Múló napok, tűnő évek, tarka képek,
Szívet, lelket felemelő dicsőségek
Hej negyvennyolc! Hej szép idő, dicső század,
Mikor a hős, — mint csillag az égen — támadt
... Lelkük izott ... lángjai az égig csaptak! ...
Nem is volt szebb napja addig a magyarnak.

... Pusztá lett a szép kalászos arany róna;
Labanc népség, dúló fél a pusztítója.
Zöld pázsitos, hímes rétje vérben ázott:
A hol előbb békés pásztor furulyázott.
Zöld muskátlis, rozsmaringos kicsiny ablak:
Nem hangzik a daltól vígan ... némán hallgat.

Néma minden; kacaj, nóta búba fullad,
Szívben remény, ajkon mosoly, hejh! nem gyullad.
Sivár lélek, mint a vérrel ázott róna ...
Mikor lesz más? Ki lett volna megmondója? ...
Egy imádság szállott fel a magas égbe:
»Ne hagyj minket elpusztulni!« Csak ezt kérte.

S nem pusztult el; ott pislogott a szívébe:
Az elnyomott szép remények gyenge méce.
Csak azt várta: lengő szellő megcsapdossa
S nevérol a szégyenfoltot majd lemossa!!

Elvonultak szeme előtt tarka képek
Kacagányos ... pezsgővérű hős vitézek.

Feldobbant az ezeréves fényes multon:
Nem akarta: hogy oly fényest bemocskoljon.
Hogy gyalázat legyen néki halála
És csak kóró növekedjen sirhalmára! ...
Az történjen — amint régen — mit ő akar:
S ne csak pusztá szó legyen a »Talpra magyar!«
Fereni Endre.

En.

Hogy sötét szemét elfordítá rólam
És másé lett a szava, mosolya:
Mégfogadtam, — ah! századszor talán már, —
Hogy viszontlátni nem fogom soha.

Jól tudtam én, hogy sohasem szeretett,
Jól tudtam én, hogy játszott csak velem.
Most is hát, megjött ... mosolyogva, lágyan
Megszorította remegő kezem.

S hogy sötét szemét elfordítá rólam,
S ismét másé lett szava, mosolya:
Mégfogadtam, zokogva mégfogadtam,
Hogy viszontlátni nem fogom soha.

Fájdalom.

Gyönyörködöm a szívem fájdalmában,
Oly tiszta, oly szép, oly szent és igaz!
Ne vigasztalj ... hisz' ez boldogság nekem ...
Ne vigasztalj ... bűn volna a vigasz ...

Mi is fáj nekem? Édes, fehér álmom —
Amely valóság sohasem lehet.
Én Istenem, — tudod te, — mindig kérlek:
Maradjon is csak fájó képzelet.

Janda Matild.

Az arckép.

Irta: Bíró Lajos.

— Mama. — szólt Krausz az asszonyhoz
— le foglak festetni.

A kissé elhízott, szép asszony csodálkozva
tekintett a férjére.

— Le foglak festetni, — mondta újra Krausz
— a születésnapodra ez lesz az ajándékom.
Az asszony még mindig nem volt tisztában
a dologgal. A családban csak krétarajzok
voltak forgalomban. Az apákról, az anyákról,
nagyapákról, mindegyikről volt egy krétarajz
a lakásban fotográfia után készült vérlázító
portrék, amelyeket olcsón lehetett beszerezni
és amelyeket meglepően hasonlatosaknak ta-
láltak az ismerősök. Ezekre a krétarajzokra

kik: ne higgyenek nélkülözhetlenségükben, kimulásuk, feloszlásuk meg van pecsételve. Vonuljanak vissza, elmélkedjenek, szálljanak magukba; vége a harminc évig tartó, vig farsangnak, hintsenek hamut fejükre. Így talán kiérdemlik a tőlük kiszarolt nemzetnek ha nem is bocsánatát, legalább feledését.

N. m.

Mozgalom villamvilágításért.

Több oldalról felhangzott az óhaj, hogy városunk más városok fejlődésével lépést tartva, a világítás valamint az ipari célokát előmozdító villamos erőátvitel terén is sorakozzék a modernebb városok táborába és mielőbb létesüljön Baján is egy a közhasználatot mindenben kielégítő villamtelep, mely úgy *jóság* mint *olcsóság* tekintetében a nagyközönség igényét a légszesz világítási rendszer felett jóval túlszárnyalja.

Ennek *mielőbbi* megvalósítása érdekében egy nagyszabású actió megindítása áll küszöbön, minélfogva kívánatos, hogy előzetes tájékozás végett a fogyasztó közönség minimalis szükséglete nyilvánvalóvá váljék.

E végből a fogyasztóközönség világítási szükségletének kinyomozása céljából több oldalról jegyzik a világítási szükségletet és közönségünk jól felfogott érdeke, hogy mentől tömegesebb jegyzések eszközöltessenek.

Indítvány március tizenötödikének törvénybe iktatása tárgyában.

Baja város törvényhatósági bizottsága elé Dr. Szirmai Vidor törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be az április 11-ikét nemzeti ünnepévé iktató 1898 évi V-ik törvénycikk megváltoztatása mellett március idusának törvényes nemzeti ünnepévé avatása tárgyában.

Az indítvány, mely Baja város törvényhatóságának márciusi rendes közgyűlésén fog tárgyalatni a következő:

Tekintetes Polgármester Ur!

Minden esztendőben, amikor az ébredő természet első lehellete kibontja a fák rügyeit, amikor a március halovány napsugara virágokat csókol a kopár mezők talajára: ünnepet ül a magyar nemzet.

Megünnepli azt a kikeletet, melynek a verőfénye a virágok pompájával együtt a legszentebb érzelmeket fakasztotta az emberi szivekben, megünnepli azt a március, melynek röpke fuvallata a népszabadság hármasszavát hordta szerte szárnyain és megünnepli annak a márciusnak *tizenötödik* napját, melyet a néplelkesedés csodákat művelő hatalma az új magyar állam ujjászületésének napjává avatott.

Ezzel szemben áll az 1898. évi V. t.-c. 1. §-a: »A nemzet kegyelettel és hálás érzélemmel emlékezőn meg az ország történetében korszakot képező 1848. évi azon törvényhozási alkotásokról, melyekkel az alkotmányos jogok a nemzet minden osztályára kiterjesztettek, a képviselői alapon nyugvó felelős kormányrendszer behozatott, a közteherviselés általánosított, a földbirtok felszabadított, a sajtószabadság, a jogegyenlőség s általában a politikai és polgári szabadság magasztos elvei érvényre jutottak; ezen alapvető törvények megalkotásának félszázados évfordulója alkalmából a törvényhozás április 11-ik napját, mint azt a napot, melyen dicső

emlékeztető V-ik Ferdinand király az 1848-ik évi korszakalkotó törvényeket *sentesítette*, nemzet ünnepévé nyilvánítja.«

De hiába akarta a törvény rideg betűje március idusának meggyökeresedett emlékét a szivekből erőnek erejével számkivetni, hiába akarta az 1898. évi V. törvénycikk április tizenötödikét nemzeti ünnepévé erőszakolni, hiába ríkit ez a nap lángvörös betűkkel a naptárakban. Ez csak papíron van; a lelkekbe ezentúl is csak március tizenötödike marad lángbetűkkel kiirthatatlanul bevésvé, mint a magyar szabadság első bimbófakadása.

Nem a 48-as törvények szentesítésének napja, hanem a magyarság nemes, hazafias felbuzdulásának, a tespedésből felrázott ujszülött nemzet ébredésének napja volt az igazi ünnepnap: Március tizenötödike. Az 1898. évi V-ik törvénycikk pedig ennek a napnak hazafias, történelmi jelentőségét akarta devalválni, de a gyakorlatban ez nem érvényesülhetett. Minden igaz magyar március 15-ikét tekintette eddig is, ezt fogja ezután is nemzeti ünnepévé avatni, a szív, az érzés, a hazaszeretet, a lelkesedés, a szabadság ünnepévé!

És most, hogy a lezajlott országos képviselőválasztásokon a nemzet a 48-as elvek képviselőinek adott többséget, volna-e szebb, dicsőbb és méltóbb feladat, mint az új országgyűlésen az 1898. évi V-ik törvénycikket megváltoztatni, március 15-ikét törvényileg nemzeti ünnepévé avatni? Ép most, amikor jogos nemzeti aspirációink a bécsi körök hajthatatlanságán fennakadást szenvednek, most van igazán szükség a nemzeti szellem, a hazafiai érzés fokozására, erősítésére, most van igazán szükség, hogy lelkesedést szivjon minden magyar a nemzeti ünnepek magasztos varázsából . . .

Ezen hazafias célból tehát tisztelettel *indítványozom*, hogy az 1898. évi V-ik törvénycikk megváltoztatása mellett az 1848-ik év március 15-ik napja iktattassék törvénybe nemzeti ünnepévé.

őszinte kegyelettel tekintett mindenki és sohasem lehetett hallani, hogy valaki kételkedett volna értékes művészi mivoltukban.

A lefestetés új, meglepő és kissé érthetetlen volt. Krausz magyarázta:

— Boros tanácsolta a törvényszéken. Együtt tárgyaltunk ma. Ő is lefesteti a feleségét. Azt mondja: egy szép kép a legszebb dísz a lakásnak. Az ujság is mindig ezt írja.

Az asszony ebbe belenyugodott. A következő napok azzal teltek el, hogy Krausz festő után kutatott. Előbb a híres, divatos festőket kereste fel. De ezek nagyon drágák voltak. Alapos megbeszélés után az asszony sorban mindegyiket elutasította. A lefestetés ügyét már bizonyos fanyarság kísérte a családban. Krausz végre egy napon ragyogó arccal jött haza.

— Megvan mama — kiáltotta diadalmasan. Holnap kezdődik a kép.

— Ki az? — kérdezte érdeklődve az asszony.

— Tárkányi Árpád. Kitűnően tud festeni. Rajztanár a ferencvárosi reáliskolában. Tanult ember és mégsem olyan követelő, mint azok a többiek, akik iskolát se jártak.

— Mennyit fizetsz neki?

— Százötven forintot és velünk ozsonnázik mindennap. A törvényszéken valami ügye volt és én helyettesítettem az ügyvédjét. Ezért csinálja ilyen olcsón.

— Százötven forint, — mondta óvatosan az asszony nem olcsó.

— De igen, — heveskedett Krausz — mert

ez művész. Az ilyen képnek műbecse van. Azt mondta, hogy talán a tárlaton is kiállítjuk.

Ez megnyugtatta az asszonyt. Másnap délután megérkezett Tárkányi Árpád. Nagy haja volt és Petőfi szakállal és hatalmas dialektáival beszélt a művészetről.

— Értetni kell a művészetet, — mondta — szeretni kell a művészetet. A művészet szépi meg az életet, a művészet ad tartalmat a létnek.

Az asszony feszesen ült fekete selyemruhájában és a vásznon, amely a tanár ur előtt volt, lassan megjelentek az alak körvonalai, egyelőre fekete rajzban. A tanár ettől kezdve minden délután megjelent a szalonban, az asszony mereven ült, ő szónokolt és később együtt uzsonnázta. Ilyenkor már Krausz is bejött az irodából és szemüvegen át műértő szemmel nézegette a vásznat.

A kép haladt előre. A ruha már világosan fel volt ismerhető; az arccal kissé nehezebben ment a dolog, mert a tanár merev ecsetje nehezen tudott megbirkózni az asszony husos, puha szépségével, amelynek semmi világos strukturája nem volt. A szem is nehezen formálódott ki. — Krausz néha megjegyezte.

— Még nem hasonlít eléggé.

— A művészi képben — válaszolta a tanár — nem a hasonlatosság a fő; hasonlatosság van a fotográfiában is. Itt a művészi

erő, a jellemzés, a lélek, az artisztikus felfogás a fontos.

Krausz erre elhallgatott. A tanár birkózott a képpel. Hetek teltek el és ő még mindig ott uzsonnázott. Levakarta a képnek egy részét, újra kezdte, javította, ecsetelt, kapart, szinezett és lassanként befejezéséhez közeledett a mű.

— Hétfőn rámba teszszük — mondta a tanár. Erre meghívták vasárnapra ebédre.

Vasárnap pontosan megjelent. Krausz egy alacsony, sápadt, szőke fiút huzott elébe.

— Sándor, az unokaöcsém. Minden vasárnap nálunk ebédel. Jogász, de ő is festő akar lenni minden áron.

A tanár elnézően mosolygott. Krausz a fiúhoz fordult, aki vörösre pirult arccal állott előtte.

— Látod, a tanár ur is festő, de előbb letette a vizsgáit. Ugy is lehet valaki művész.

— Sőt, — szólott Tárkányi — úgy még inkább lehet. Nem az a művész, aki előtt nincs tekintély és aki azt hiszi, hogy neki semmit sem kell tudnia.

— Én tanulok — mondta csendesen a fiú.

— Hol?

— Zácsnál.

— Nem helyes. Ott komoly tudást nem sajátíthat el. Csak titánkodnak ott.

— Zács — mondta kipirult arccal a fiú — Magyarország legnagyobb művésze.

A tanár ismét elnézően mosolygott, de Krausz dühbe jött.

Kérem ennél fogva a tekintetes Polgármester Urat

méltóztassék ezen indítványomat a legközelebbi rendes közgyűlés napirendjére kitűzni, ahol is azt pártolólág a magyar országgyűlés képviselőházához felterjesztetni egyidejűleg pedig a közgyűlésnek erre vonatkozó határozatát az ország összes törvényhatóságaival átiratilag közölni kérem.

Felolvasás Kelet-Ázsiáról.

Írta és felolvasta **Szentgáli Antal** a bajai kereskedő ifjak egyletének táncestélyén 1905. január 14-én.

— Utazás orosz hajón Japánból Vladivosztkba. — Orosz koszt és társaság. — Oroszok szimpátiája a magyarok iránt.

— Voronyecz tábornok. — Vladivosztk. —

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Szibériáról, Mandzsuriáról, Pekingről és Japánról fogok ma néhány apróságot elmondani.

Orosz társaságba életemben először akkor kerültem, amikor 1901-ben Európából tengeri úton a távol Keletre utazva, Nagaszakiban, Japánnak ezen gyönyörű fekvésű kikötőjében megváltam a pompás német hajónktól és átszálltam a »Chailar« nevű orosz gőzösre, mely Mandzsuriának egy hasonló nagy városa után van elnevezve és amely épen Port-Arthurból szállított csapatokat Vladivosztkba. Csak későbbi idők folyamán tudtam meg, hogy az ezen vonalon járó sok orosz gőzös közül épen a legrosszabbat, a legpiszkosabbat csíptem el. A fődélzetben, a kabinokban, az étteremben, a »hölgyesalon«-ban, szóval mindenhol, minden és mindenki piszkos volt, dacára annak, hogy az első osztályú utasok legnagyobb részét a csapattisztek és becses családjaik tették ki. Nagy élvezet volt, ha a sok maszatos és nevetlen gyerek ebéd közben egy-egy darab zsíros hússal a kezében hol a pamlagokon játszott akadályversenyt, hol az utasokat járta végig, zsíros újjait

rátéve az ember térdeire és barátságosan azt mondogatva (persze oroszul): gyágyá! vagyis bácsi.

Mindjárt az első ebédnél megtörtént velem az, hogy amikor egy pohár vizet töltöttem magamnak egy rengeteg vizesüvegből és inni akartam, az utolsó pillanatban vettem csak észre, hogy nem víz, hanem orosz pálinka, az u. n. vodka. Az orosz szomszédjaim, akik előbb csodálkozva nézték, hogy vizes pohárból akarom inni a vodkát, most mosolyogtak és megmagyarázták, hogy a másik üvegből, a kisebbikben van a víz. Mindjárt az első napon persze megismerkedtem az előttem teljesen ismeretlen orosz kosztal, melyben az elengedhetetlen első fogás mindig a »zakuszka«, vagyis étvágygerjesztő hideg főlvágottak, halak, kaviár és sajtok, melyekhez egy-két kupica vodkát szokás fölhajtani. Azután következik csak a leves és a többi ételek. Leves után a tiszték 1—2 cigarettát szívtak el. Az orosz nyelvtant én még Budapesten vettem át, de bizony amikor orosz társaságba kerültem, akkor láttam csak, hogy nem értek semmit sem: hiányzott a kellő szókincs. Négy hónap múlva azonban már mindent értettem és mindent ki tudtam fejezni, amire szükségem volt; a theoretikus nyelvtani ismereteknek mégis csak nagy hasznát vettem, mert sokkal könnyebb valamit megtanulni, ha az ember tisztában van avval is, hogy mért van valami így és nem másképp.

Az első benyomásokat tehát nem mondhattam kedvezőeknek, de már 1—2 nap múlva láttam, hogy sok dolognak, amely különösen az elegáns német hajó és uti társaság után bántotta a szememet, nagyon egyszerű oka volt: a szegénység. Asztalszomszédaim révén, akikkel hol orosz hol francia nyelven beszélgettem, lassankint megismerkedtem az orosz tisztékkel, akik fokozott érdeklődést mutattak, amint meghallották, hogy magyar vagyok, amit oroszul úgy mondanak, hogy vengerec (lengyelül venger).

Ebéd és vacsora után a »hölgyesalon«-ba

— Ilyenekkel lopod te az idődet, ahelyett, hogy tanulnál. Szegény fiu vagy, dolgoznod kell. Tedd le előbb a vizsgáidat, mint a tanár ur. Akkor foglalkozhatsz a művészettel. Tudod, mi addig nekem a művészeted: ostobaság, szemtelenség, szamárság.

Krausz nagy nehezen csillapodott le. Később megnézték a képet. Készen volt. Bizonyos hasonlatosságot meg lehetett állapítani, de az egész arc egy merev pléhdarab volt, a hús: bádóg, az asszony husos, teli szépsége szintelen, merev és hideg festékhalmoz.

Nézték. A fiu összehúzta a szeméit és az ajka vonaglott. Krausz szorosra vont szájával állott és műértő szemmel vizsgálta a festményt. A tanár a művészi követelményekről beszélt.

Később átmentek a harmadik szobába ebédelni. Mikor a beszélgetésnek nem volt témája, Krausz ismét a fiút szidta.

— Haszontalan lump vagy — mondta neki. — Szegény fiu az tanuljon.

Különösen szegénységének brutális ismétlése bántotta a fiút. Az erek kidagadtak a homlokán és a szive megszakadásig vert. Végre nem bírta tovább. Kifakadtak a könyvei, felugrott és kiszaladt a szobából. Az asszony utána akart menni. De Krausz visszatartotta.

— Ez használ neki.

A fiu berohant a szalonba és zavartan állott meg. Előtte volt a kép. Ott volt még a paletta is, a festékes tubusok, az ecsetek. A torkából még egy ideges zokogás tört fel, azután megfogta a palettát, egy kétségbeesett

mozdulattal nyult az ecset után és odaült a kép elé.

Az ebédnek egy félóra múlva vége volt, a társaság benyitott a szalonba. A fiu még lázasan dolgozott. Az ajtónyílásra felugrott és a szoba másik végébe hátrált. Onnan nézegette a képet, amelyen emésztő lázzal dolgozott egy félóráig. Megnézte, meg volt elégedve. Fáradtan eresztette le a kezét az ecsettel, de a fejét szikrázó szemmel, diadalmasan kapta fel.

A belépők megálltak az ajtóban. Ők is jól látták a vásznat. Mi történt a képpel?

A bádóg arc eleven és üde hús lett, a pléhnak lágyan és puhán csillogott, a mély szemben élet volt és az egész festményben ott élt, ott duzzadt, ott dagadt az asszony lágy, puha, kövér szépsége.

Az ajtóból álmélkodva néztek a képre. Ebben a lakásban, ahol soha sem tudták mi a művészet, a masszív, polgári butorok között egyszerre meglibbent a halhatatlan szépség levegője. Az alkotó erő rezzengett meg szárnycsapásával a tunya levegőt és tunya lelkeket és az asszony és a férfi érezni kezdték, hogy vannak csodák, amelyeket ők nem értenek.

A szőke fiu sugárzó arccal állott előttük. Tisztelettel és álmélkodva pillantottak rá. A tanár haragudni próbált, de nem sikerült. Nem lehetett. A rongyos, kis fiu teljesen legázolta. Csendesen kiment az előszobába, vette a kabátját és eltávozott.

gyülekezünk, ahol nagyon szívesen hallgatják egy rozoga hangolatlan pianon általam játszott magyar csárdásokat. Ettől fogva számtalan esetben tapasztaltam, hogy azok az oroszok, akik érdeklődnek a hazájuk határán túl terjedő dolgok iránt is, a legnagyobb rokonszenvet érzik a magyarok iránt és a 49-es ránk nézve oly tragikus eseményeket a legnagyobb mértékben sajnálják, de egyúttal sietnek is mindig kijelenteni, hogy az orosz beavatkozás a mi szabadságharcunkba kizárólag az akkori cár akaratából történt, akinek azután Ausztria a krimiai hadjárat alkalmával szörnyű kiábrándulást szerzett. Azóta az osztrákokat a poroszokkal együtt így szokták franciául emlegetni: Les Prusse-chiens et les Antre-chiens.

A vladivosztkai összes erődöknek parancsnoka, Voronyecz tábornok, akivel gyakran volt alkalmam találkozni, különösen rajongó tisztelője a magyaroknak és kimondhatatlanul meglepett, hogy a hunok őstörténetét, a magyar nép faj- és nyelvrokonságának kérdését nemcsak tüzetesen ismeri, de folyton tanulmányozza, beszél a fejedelmeinkről, Árpádról, Ügekről, Atilláról stb. és csaknem szekirozott azzal, hogy mért nem keressük meg Atilla sírját. Az orosz nép, az orosz társaság vendégszeretete és őszintén szívélyes barátságos volta egy cseppet sem marad mögötte a magyar vendégbarátságnak. Csak az államszervezetben vannak óriási bajok, amelyeket azonban a mostani háború nyomán keletkezett és minden eddigieknél erélyesebb és általánosabb reformmozgalom van hivatva lassankint kiküszöbölni.

Nagaszakiból három nap alatt értünk föl Vladivosztkba. Ez a név oroszul annyit tesz, mint Kelet-ura. Vladivosztk, melyről a jelenleg dúló orosz-japan háborúban még sokszor lesz szó, Oroszországnak legnevezetesebb kelet-szibériai kereskedelmi és hadikikötője.

Kelet-szibéria szót hallva, mi magyarok persze azonnal hó- és jégmezőkre gondolunk, mert nem tudjuk, hogy egész Szibériának déli részében rengeteg termékeny területek hevernek parlagon és a mérsékelt övhöz tartozó klíma uralkodik. Így pl. Vladivosztk maga is a 43° 7'-nyi éjszaki szélesség alatti fekvésével csak egy fokkal van éjszakabbra, mint Róma. Az igaz, hogy ennek dacára a hideg átlag 18—20—25° R-ra süllyed le. A nyár ellenben trópusi vidékre emlékeztet, nedves tikkasztó hőség és jun. valamint julius hónapokban gyakori bő esőzések vannak. A tél rendkívül száraz, hó ritkán van, de a levegő nagyon tiszta és egészséges.

Mielőtt a délről érkező hajók Vladivosztkba érnek, érdekes alakú szigetek mellett kell elhaladniuk, melyek közül közvetlenül a kikötő bejáratától délre fekszik a legnagyobb, u. n. Orosz sziget »Ruszkij osztrov«. Ezen hatalmas erődök vannak, melyek dominálják mindkét oldal felé keletre és nyugatra a VI. felé vezető tengeri utat. A kikötő maga szarv alakúan görbül délről kezdődőleg kelet felé és köröskörül a partoktól azonnal meredeken meglehetősen magas dombok lejtői kezdődnek, gyönyörű változatos külsőt kölcsönözve az egész helynek. Vladivosztk úgy a tenger, mint a szárazföld felé rendkívüli módon van megerősítve és ostrom esetén a portarthuri várnál is sokkal nagyobb ellenállást tudna kifejteni. Minden egyéb állítás teljesen téves. Amikor már a mostani háború megindult és minden jelből arra lehetett következtetni, hogy a japánok nem éjszakra, nem is két helyre, hanem csak délre, Port-Arthurra és Dél-Mandzsuriára koncentrálnak összes erejüket, Voronyecz tábornok, akit már

az előbb említettem és aki végre elérkezettnek látta az idejét annak, hogy parancsnoki kvalitását bemutathassa és nevét esetleg fénylő betűkkel írhasa be Oroszország történetébe, egész boldogtalanul így szólott hozzám egy nap: Látja, Anton Michailovics, mennyit dolgoztam és vesződtem az utolsó évek alatt: fölszereltük az összes erődöket, készen van minden az utolsó szegig, anyag, ember, mind a helyén várja az ellenséget — és csak nem jönnek, nem jönnek a japánok! Alig bírtam egy kissé megvigasztalni, hogy legyen nyugodt Nikolai Dimitrijevic, meg fognak azok még jelenni, nem oly jelentéktelen faktor Vladivosztok, hogy azt teljesen ignorálhatnák. Hát meg is jelentek egyszer hét hadihajó alakjában és bombázták az erődöket. Az ambiciozus generális persze ott volt fönt az erődökben az egész idő alatt és amikor a japán hajók eltávoztak, visszalovagolt a városba a törzskara élén. Épen a fő-utcán sétáltam egyedül, amikor jöttek hazafelé és a várparancsnok megállítva egész suite-jét boldogan odaszólt hozzám: no, Anton Michailovics, csakugyan igaza volt: meg volt a kedvem, itt voltak a japánok és még hozzá milyen gentlemanek: nem is bombázták a várost csak az erődöket. Még nagyobb volt másnap a boldogság, amikor a cár távirata megjött, üdvözölve a várat és helyőrséget a tűzkeresztség alkalmából. De most veszem csak észre, hogy én a dolog elejéről már is a végére ugrottam.

(Folyt. köv.)

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság f. hó 8-án délután tartotta Bezeredy István főispán elnöklése alatt rendes havi ülést, amelyről a következő tudósítás számol be:

Erdélyi Gyula főjegyző előterjeszti a polgármester havi jelentését a közigazgatás állapotáról, melyből a következőket vettük ki. Az iktatók ügyforgalmát feltüntető statisztikát sorolja fel első sorban, aztán tudatja, hogy a rendőrségnél február hóban 38 büntetendő cselekményről tettek feljelentést. Miután a jelentés tudomásul vétetett, elintézték több felebbezést mezőúri ügyekben.

Az árvaszéki ügyekben nem fordult elő semmi nevezetes dolog.

A tisztí orvos jelenti, hogy a lefolyt hóban közegészségügyi viszonyaink kedvezőtlenek voltak. A bejelentésre kötelezett hevenyfertőző betegségekből előfordult: kanyaró 10, diftéria 5, hasi hagymáz és bárányhimlő 7 esetben. A közkórház betegforgalma: A múlt óról maradt 251, a hó folyamán felvétel 119 s így összesen 370 beteg volt ápolás alatt.

Született 30 fiú és 25 leány, összesen 55 gyermek, meghalt 59 egyén.

A pénzügyigazgató jelenti, hogy a múlt hóban befolyt egyenes adóban 17,423 kor. (mult év febr. hóban 24,840 kor.) Bélyeg- és jogilletékben 3660 kor. (m. év febr. hóban 6365 kor.) Orsz. betegápolási pótdobban 2096 k. (mult év febr. semmi.) Tanítói nyugdíjalapra 681 kor. (m. év febr. hóban 499 kor.)

A tanfelügyelő jelenti, hogy meglátogatta a múlt hóban a gör. kel. iskolát, ahová 24 gyermek jár iskolába. Az iskola felszerelése nagyon is hiányos.

FARSANG.

A Bajai kereskedő ifjak művészestélye.

Szombaton, e hó 4-én tartotta meg a helybeli kereskedő ifjak egyesülete előre hirdett nagyszabású művészestélyét.

Elvitázhatatlan tény, hogy abban a nemes igyekezetben, hogy a bajai intelligens közönségnek az oly megszokottá vált műkedvelő-előadásokon kívül, valami értékesebb is nyújtassék — a Bajai kereskedő ifjak Egyesülete mindig elől járt. Évek óta rendez — több-kevesebb

erkölcsi eredménnyel — fővárosi művészek és művésznők közreműködésével egy-egy hangversenyt, amelyek a közönség osztatlan pártfogásában részesülnek. Ilyen volt az ezidei hangverseny is. Közönség volt annyi, mint amennyit csak kívánni lehetett. A művészek és művésznők is igyekeztek — tőlük telhetőleg — a közönség szívéhez férközni. Ebben az irányban legkevesebb igyekezetet kellett *Dayka* Balázsnak kifejtetni, ki közönségünknek, hogy úgy mondjuk: becézett kedvence. Néhány monologot és kuplét adott elő kiváló művészettel.

Az est fő érdekessége azonban *Fáy Szeréna* asszony fellépése volt. Aki *Fáy Szerénát* nem hallotta még szavalni, az aligha tud magának igazi fogalmat alkotni arról, hogy hogy is kell előadni egy drámai költeményt? Hatalmas, szinte férfiasan csengő hangja az embernek nem is a füléhez, hanem a szívéhez hatol. Tóth Kálmánnak az »Előre!« című költeményének előadásával frenetikus hatást ért el. *Pugin* Leona opera-énekesnő volt a harmadik szereplő, ki Offenbach »Hoffman meséi«-nek *Baba-dalával* mutatkozott be. Ezt azonban rosszul cselekedte, mert e hatalmas áriával nem tudott kellőképp megbirkózni. A később előadott *Chaminade-féle Madrigal* s *Heidberg Lámpa-dala* már sokkal jobban tetszettek. Még egy zongora művészhez is volt szerencsénk: *Fligl* József urhoz, ki a zongorakíséretet látta el, diszkrétén, elegánsan. Néhány szót is hallottunk tőle, anélkül azonban, hogy valamelyes különöset feljegyezni tudnánk róla.

És most átadjuk a szót *Claquebutes* Frigyes leendő újságírónak, illetőleg az ő mesterének: *Mester*: Mi követte a jól sikerült hangversenyt? *Claquebutes*: A jól sikerült hangversenyt reggelig tartó tánc követte.

Tihamér.

A kath. legényegylet mulatsága.

Farsang utolsó vasárnapján folyt le a már kimult Karnevál szezonjának egyik legsikerültebb mulatsága, melynek minden tekintetben fényes eredményeért az egyesület vezetőségét illeti az elismerés, mely tapintatosan egyesíti mindig a *basznost a kellemessel „utile dulci”*. Evvel igyekeznek az iparos ifjúságot megóvni, visszatartani az erkölcsi és anyagi veszedelmektől.

Ennek a derék vezetőségnek hagyományai közé tartozik a farsangnak vigalommal való bezárása is, amelyet egyuttal összefűznek egy szindarab előadásával.

Megjegyzem, hogy az egész est lefolyásának nem *kritikusa*, hanem *krónikusa* akarok lenni; tehát esetleges bíráló szavaimmal inkább jó tanácsot kívánok adni, mint a szereplők játékáról bíráló véleményt nyilvánítani.

Ennélfogva tartsunk rendet. Az estélyt megnyitotta az egyesületi énekkar egy rövid, de teljesen megfelelő, alkalmi darab szép előadásával. Az ezután következő, pár általánosan ismert népdal eléneklése igazán fölösleges volt. Úgy hiszem, az összezsufolt közönségnek különösen táncra vágyó fiatalabb része velem érzett. Majd elkezdődött a *Gyimesi vadvirág* színrehozatala. Nem vagyok nagy barátja a műkedvelői előadásoknak. De a jelen esetben kétségkívül helyeslem, s teljes méltánálással adózom a fáradhatatlan rendezőknek, épúgy mint a buzgó szereplőknek. Meg is érdemlik. Nagy dolgokban akarni is elég; hát még ha siker, eredmény is van! . . .

Mert tüzetesebben tekintve a dolgot ők nagyra vállalkoztak, arra t. i. hogy egy minden tekintetben kiváló irodalmi alkotást interpretáljanak, ami hivatott művészi erőt is próbára tesz. Szorgalmuk, buzgó kintartásuk lebirta a nehézségeket, s a közönségnek kellemes estét, maguknak elismerést szereztek. A vadvirág szerepében *Borics* Jánosné nagyon bájos volt; játéka kedves, éneke kellemes. Méltó partnere volt *Gaal* Irma (Mária), aki szintén nagy otthonossággal mozgott a színpadon, de talán még nagyobb hatást ért el énekével. Főbb szerepeket játszottak még *Halpauer* E. (Imre), *Wolf* J. (Gyurka), *Borsódi* M. (Fábiánné), *Komlósi* K. (Örzse). Valóságos remekelt *Komlósi* Mihály — az ismert műkedvelő — Prézsmér szerepében. A komikum, a mulató elem képviselője egy triász, a Csura-család volt; *Weres* I., *Eckert* Gy. és *László* K. Megjelené-

sük mindig szünni nem akaró kacajt keltett; látott, hogy nem először vannak a világot jelentő deszkákon; játéuk bátrabb, biztosabb volt a többiekénél. Egészben véve mindenki igyekezett eleget tenni a darab ráróttá szerepkörnek, sőt egyik-másik túlozta is beszédben, taglejtésben a komikumot. Nem is volt hiány tapsban, ovációban, virágban és kihívásban, amikre kétségkívül rá is szolgáltak.

n. m.

Egy szerelem története.

Prológ.

Élt egyszer egy szegény ifjú,
Nem volt boldog soha,
Boldogtalan volt élete,
Sivár, pusztá sora.
Álmaiban minden éjjel
Látott tündérképet,
S minden reggel azt hitte, hogy
Boldogságra ébred . . .

Szeretett egy tündérlánykát
— Mint mesében lehet —
Úgy szerette, mint ember nem,
Csak, mint Isten szeret;
S szerelmében oly boldog volt,
Míg az titok vala,
Boldogságról, szerelemről
Szólott róla dala.

Boldog volt, hogy szerethetett
Míg az titok vala,
A míg titkon zengett róla
Szive fájó dala.

Ha tavasz volt, az éneklő
Madárkakkal dalolt.
Hogyha ősz volt, a pusztuló
Rónákon barangolt.

Ha tavasz volt, az ébredő
Természettel éledt,
Hogyha ősz volt, sóvár vágyán
Fogyott rajt' az élet;
Ha tavasz volt boldogsága
Tölté el a lelkét,
Míg az őszszel szívét bántó
Fájdalmak gyötörték.

S lett légyen bár tavasz, vagy ősz
Néki mindegy vala
Csak »Ő« hozzá, csak »Ő« véle
Szólhasson egy szava!
S midőn tavasz s ősz multával
Megtudta a valót.
Midőn a tél hófehéren
Terített takarót.

Boldogsága csillagából
Pusztaföldön ébredt . . .
Akkor tudta, érezte, hogy
Mily sivár az élet.

Erdős János.

HIREK.

Helyreigazítás.

A bajai függetlenségi pártiak körében megütöztetést keltett a »Bajai Hirlapnak«, mint a bajai szabadelvűpárt hivatalos közlönyének dr. Valentin Emil a párt társelnöke ellen a legutóbbi közgyűlésen történt beszéde miatti indokolatlan megtámadása és beszédének elferdítése.

Dr. Valentin beszéde közérdekből történt a bajai függetlenségi e beszédben semmi-féle sértést nem láttak a bajai kir. járásbíró-ság vezetőjének személye ellen. Mely sajnálattal látják, hogy a bajai szabadelvűpárti hivatalos közlöny a járásbíró személyét vont be a helyi politikai vitába annál is inkább, mert dr. Valentin beszédében a járásbírónak sem hatáskörébe tartozó hivatalos működéséről sem politikai pártállásáról még csak említés sem tétetett.

Március 15-ke.

„A bajai ipartestület előjárósága” folyó évi február hó 15-én tartott ülésén elhatározta, hogy **március 15-ét mint a szabadság fényes napját** minden évben nemcsak társasvacsorával ünnepli meg mint eddig, hanem a bajai iparoság honfiúi kötelességének és hazaszeretetének méltó kifejezést adva saját házában nagytermében **hazafias ünnepélyt** rendez, melyre a t. közönség tisztelettel meghívatik.

Az ünnepély sorrendje a következő: Délelőtt 8 $\frac{1}{2}$ órakor gyülekezés a testület nagytermében és csatlakozva a 48/49. honvédekhez, felvonulás 9 órakor a plébánia templomban tartandó hálaadó istentiszteletre a testület zászlója alatt. A délutáni ünnepély kezdete 3 órakor a testület nagytermében. 1. **Hymnusz.** Kölcseytől. Éneklő az alkalmi dalárda *Wilhelm Károly* karnagy ur vezetése mellett. 2. **Emlékbeszéd.** Tartja ft. *Ledniczky* Ipoly főgimnáziumi tanár ur. 3. **Alkalmi szavalat.** Előadja *Jung* Jakab iparos ur. 4. **Talpra magyar.** Éneklő a dalárda.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor közös családi jellegű vacsora **Zich Henrik** vendéglőjében. Egy teríték ára félliter borral **1** kor. **60** fillér. Jegyek kaphatók a testület hivatalában és a vendéglősnél.

A bajai polgári olvasó egyesület az 1848. évi március 15-ének mint a magyar szabadság újjá születésének korszakos évfordulóját hagyományos kegyelettel ez idén is megünnepelni kívánván, a nagy nap emlékére folyó évi március 15-én este fél 8 órakor ezuttal saját helyiségében társas vacsorát rendez, meelyen az ünnepi beszédet *Dr. Fehér* Lőrincz ur fogja tartani. Az egyesület ünneprendező bizottsága a midőn erről úgy az olvasó egyesületi tagokat, mint általában városunk polgárait ezuton értesíti, egyuttal hazafias tisztelettel felkéri, hogy a nagy nap emlékére rendezendő közvacsorán minél számosságban részt venni s a közvacsorára szóló jegyeiket legkésőbb március 14-éig megváltani sziveskedjenek.

Számonkérő szék. Bezeredy István főispán a városi hivatalokban számonkérő szék tartott.

Katonai áthelyezés. *Marssó* László Baján állomásozó honvédhuszárhadnagyot, mint értesülünk, Szabadkára helyezték át.

A bajai kereskedő ifjak egylete folyó hó 11-én délután 1 $\frac{1}{2}$ órakor tartja ez évi rendes közgyűlését.

Tisztviselők fizetésrendezése. Folytatólag közöljük a tisztviselői fizetésrendezés tervezetét:

	Régi fizetés K	Új fizetés K	Korpótlék 10 és 15 év után K
Háztartási számvevő		2200	300—300
3 I. oszt. számtiszt		1800	200—200
Mérnök	2600	2800	400—400
4 II. oszt. számtiszt		1600	200—200
2 szám- gyakornok		1000	—
Irodaigazg.	1600	1800	100—100
Mérték- hitelesítő	1200	1300	100—100

Iktató, végrehajtó, kapitányi iktató, irnoki és a szegényházi felügyelő fizetése 100—100 k. 10 illetve 15 éves korpótlékban részesülnének.

A rendőrbiztosi állás 1400 korona fizetéssel szerveztetik és tíz év után 200 és 15 év után 100 korona korpótlékban részesül. A szegényházi gondnok 100—100 kor. korpótlékban részesül. Az őrmester, a rendőrtizedes, a rendőrök és hajduk fizetése 100—100 koronával emeltetik és kétszer részesülnek 50—50 kor. korpótlékban. Fizetésjavításban részesülne (100—100 kor.) műszaki rajzoló, útmester és zálogházi tisztviselők, valamint az útkaparók 50—50 kor. és a megfelelő korpótlék. A városi születésűk pedig 50—50 korona korpótlékot élveznének.

Halálozás. *Vujkovits* György, 48/49. honvéd, magánzó, *Vujkovits* Gyula városi végrehajtó édesapja, szerdán reggel 74 éves korában jobblétre szenderült.

Szerkesztőváltás. *Horovicz* Gusztáv, a »Bajai Hírlap« felelős szerkesztője egy évi ittműködés után kivált a lap kötelékéből.

Városi közgyűlés. A város, mint értesülünk, e hó második felében tartja rendes közgyűlését. Ezen a közgyűlésen igen sok nagyfontosságú tárgy kerül napirendre.

A dunapataj—bajai h. é. vasut részére Rém község 40,000 koronát szavazott meg. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

A bajai dunahid építése. Mint értesülünk, a bajai dunahid, valamint a baja-bátaszéki vasut építésére vonatkozó tervezeti és egyéb műszaki munkálatok teljesen elkészültek és ezek úgy a magyar államvasutak, valamint a kereskedelmi miniszterium által is már felülbíráltattak, mihez képest az építésre vonatkozó pályázatokat legközelebb kiírják, hogy az alapozási, illetőleg építési munkálatok még a tavasszal megkezdhetők legyenek. A hid, valamint a baja-bátaszéki vasut építésével egyidejűleg megvalósulás elé került a pécs-bátaszéki vasut ügye is. A pécs-bátaszéki vasut engedélyesei ugyanis a vasutra vonatkozó összes terveket elkészítették és a kereskedelmi miniszter elé terjesztették azzal a kérelemmel, hogy a miniszter rendelje el a vonal közigazgatási bejárását. A miniszter a vállalkozók terveit felülbírálás végett kiadta *Spányi* Béla miniszteri műszaki tanácsosnak, aki egyuttal az építés körüli felügyelettel is meg lett bízva. *Spányi* Béla műszaki tanácsos legközelebb Pécsre érkezik és innen kiindulva be fogja járni a tervezett vasut vonalát és megteszi a hivatalos előkészületeket a közigazgatási bejárásnak mielőbb leendő megtartása végett.

Tömeges magszállítás az államnak. *Makfalvay* Géza földmívelésügyi államtitkár, *Sierbán* János kir. jószágigazgató kíséretében e napokban meglátogatta *Mauthner* Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésének Budapest, *Rottenbiller* u. 33. sz. alatt levő központi telepét és az állam részére nagyobb megrendelést tett lóhere és luczerna magból. Ez alkalommal nagy érdeklődéssel megtekintette az egész telepet, hol most a tavasz idején 140 főből álló személyzet bonyolítja le a mag szétkülésének nagy munkáját.

A bajai kerületi betegsegélyző-pénztár f. 1905. évi március hó 19-én d. e. 10 és fél órakor, eredménytelenség esetén március hó 26-án ugyancsak d. e. 10 és fél órakor az ipartestület *Széchenyi-utcai* házában tanács-termében XII-ik évi rendes közgyűlését tartja meg, melyre a közgyűlési kiküldött urak tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgatóság évi jelentése. — 2. A zárszámadások előterjesztése. — 3. A felügyelőbizottság jelentése, valamint a felmentvény megadása felett hozandó határozat. — 4. A felügyelő-bizottsági tagok választása. — 5. Igazgatósági rendes és a szükséges pótagok

megválasztása. — 6. Netáni indítványok, melyek a közgyűlést 4 nappal megelőzőleg írásban benyújtattak.

Kitünően vizsgázott gyógyszerész. *Hahn* Dezső segédgyógyász, aki *Baronyi* Gyula helybeli gyógyszerárában már 1 év óta működik, f. hó 4-én a kolozsvári tud. egyetemen kitünő sikerrel vizsgázott.

A bajai Iparoskör folyó évi március hó 12-én délután 2 órakor az ipartestület székházának nagytermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a kör tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Könyvtárnok jelentése. 3. Tisztújítás. 4. Egyéb ügyek.

Gyümölcsfa eladás. Özv. dr. *Bartsch* Samuné úrnő közli velünk, hogy az u. n. Képezde kertben levő, több ezer darabra menő, szép törzsű, nemes gyümölcsfacsemetét minden elfogadható árért, — akár darabonként, akár tömegesen — eladja. Különösen alma-, körte-, és meggyfák, úgyszintén dió- és eperfák, nemkülönben vadon-cok kaphatók szép példányokban. Az érdeklődők forduljanak a tulajdonoshoz. (Lakása: Deák Ferenc-utca 24.)

Várossy László öngyilkossága. Várossy László megyei főszámvevő Zomborban öngyilkos lett. Tudósítónk az öngyilkosságról következőket írja: Zombor melletti kis fenyős erdőben, a legsűrűbb bozótban hétfőn d. u. fél 3 órakor három kereskedelmi iskolai hallgató véletlenül bukkant az öngyilkos holttestére. Jobb oldali halántékon nagy seb táton-gott, kezében 12 m./méteres forgópisztolyt görcsösen szoritott kezében, melyből egy lövés hiányzott, a többi patronok zsebében voltak. Mutató ujjja a ravaszon volt behajtvva. Írást nem találtak nála. Órája és lánc zsebében volt. A tett rendőri jelentésre csakhamar megjelent dr. Huber városi kerületi orvos, a hullát, mely már megmerevedett volt, kocsira tették és a kórházba elszállították. A szerencsétlen embert pénzügyi zavarok vitték a halálba. Ifjú korában a vármegyei hölgyek dédelgetett Adonisa volt, behízelgő modora és kiváló észbeli tehetsége szép jövőt ígért neki. De az élet hullámai elnyelték.

Az életét kioltó pisztoly villanása egy pillanatra bevilágított a régi vármegyei rendszer sötét odújába, hol mindig és mindenben a sötétséget keresték és kerülték a világságot abba a kórhadt rendszerbe, hol a protekció elfedett mindent, abba a klikk uralomba világított be, mely kibérelte magának a vármegyét, mely szemet hunyt mindenre, eltussolt mindent, feláldozott mindent a párt uralom fentartásáért. A szerencsétlen, élte 52. évében, a világgal és önmagával meghasonlott férfiú ily halála, mely megdöbbentést kelt a társadalomban s mint embert részvétünk kíséri sirjába, — de ha végig tekintjük e férfiú nyilvános életét és közszereplését, el nem fojthatjuk felháborodásunkat azon rendszer ellen, mely az ily kinövéseket nemcsak hogy eltúrta, de omnipotens hatalmával elsimitotta és így részese az élet tragikus befejezése miatt. Óriási részvét, igaz bánat és sajnálat mellett temették el csütörtökön délután, mely szomorú végtisztességen kartársai és barátai nagy számmal vettek részt. Az élet viharában elbukott ember lelje meg nyugalmát és az engesztelés fátyola borítsa be emlékét.

Halálozás. *Petzy Popovits* István kir. tanácsos, ujvidéki nyug. polgármestert és családját mélyen megrendítő súlyos vesztéség érte. Fiuk, dr. *Petzy Popovics* Uros orvos hosszas és súlyos betegség után, ifju életének 26. évében Budapesten elhunyt.

A zombori zsidók hazafisága. A zombori zsidó hitközség március hó 9-én tartott képviselő testületi ülésén *Szilágyi* Mór ügyvéd, zsidó hitközségi elnök indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a zsinagógából a német nyelvet örökre kiküszöbölik és ezután a zsidó vallás szent ígét a szöszékről kizárólagosan csak magyar nyelven hirdetik. Bizony mondjuk ideje volna, ha Magyarországon összes zsidótemplomaiból kiküszöbölték a német nyelvet.

Casino-estély. A bajai Casino f. hó 7-én húshagyó-kedden nagyszabású farsangi tánc-estélyt rendezett, mely úgy látogatottság, mint jókedv dolgában fényes sikerrel végződött.

Jegyzőválasztás Bácsborsódon. Folyó hó 4-én volt Bácsborsódon a jegyző választás. Egyhangulag nagy lelkesedéssel *Markovits* Béla katymári aljegyzőt választották meg.

Márcziusi ünnepély Bezdánban. A »Bezdáni Olvasókör« kebelbeli dalárdája közreműködésével március 15-én, azaz szerdán este 7 órakor saját helyiségeiben (Frank-féle vendéglő) március idusa emlékére ünnepélyt rendez.

Tagfelvétel. A bajai »Chevra Kadisa« izr. szentegylet f. hó 14-én d. u. 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyen új tagok is felvétetnek. Akik magukat, vagy fiaikat fel akarják vétetni, jelentkezzenek a hitközség jegyzői irodájában. Az egyleti elnökség.

Műkedvelői előadás Katymáron. A katymári intelligenzia — mint levelezőnk írja — e hó 2-án, a Nopper-féle vendéglőben tánczsal egybekötött műkedvelői előadást rendezett, mely minden tekintetben jól sikerült. A »Falurossza« került színre. Az estély 46 koronát jövedelmezett a szegény iskolás gyermekeknek.

Felülfizetések a Kereskedő ifjak Egylete által f. é. március hó 4-én rendezett művész-estélyre: Grünhut Miksa által 50 kor., Bruck Pál által 30 kor., özv. Löwenstein Frigyesné által 28 kor., Schlieszer Mór által 12 kor., Schlieszer Miksa által 10 kor., Wagner Antal által 10 kor., Diamant Lajos által 7 kor., dr. Rajk Aladár 20 kor., Deutsch Mátyás 15 kor., Schön Ödön 10 kor., Auer Dávid és Fiai Budapest, Altenberg Testvérek Berlin, Drab Zsigmond és Tsa Bécs, Eisenstädter és Tsa, Fischer Emil, Fischer Gusztáv Utóda Budapest, Hauser Antal, dr. Kelemen József, dr. Makray László, Nathe Eduard Bécs, Preimayer Pál, Reich Gyula, Reich Vilmos, Reich Vidor, Rosenfeld Gábor Bécs, Somogyi Emil, Szász János, Schlesinger Gyula, Silberberg Károly Budapest, Taubner és Tsa Ujvidék, Zweig Mór 5—5 kor., Dick Lipót, Kemény Ignácz, Reiter Jakab, Schlieszer Miksa 4—4 kor., Czernay Imre, Gyarmathi Emil, Grünhut Miksa, dr. Monostori Gyula, Pollak N. Budapest. Rein Mór Stanisics, Schwartz József Budapest 3—3 kor., Breuer Zsigmond, Dervaderics Illés, Fleischmann Manó, Fischhoff Ignácz, Gáspár Ármin, Goldschmidt József, Herpai Ernő, Kazal József, Klein Ferencz, Klein és Tsa Ujvidék, Klein Mór Cs.-Töltés, özv. Reich Bernáthné, Reich Zsigmond, Székely Leó, Stampfl Jenő, Schön Géza, Tinusz Károly, Wellisch Géza, Vécsei Zoltán, Weidinger Dezső 2—2 kor., Braunberger Izidor, Berkes Sándor, Farkas F. Pál, Grüner Alis Szabadka, Halmos Aladár, Halász Béla, Hermann Aladár, Hirschler Miksa, Kazinczi Lipót, Klauber Lajos, Salamon Sándor, Weinberger Ödön 1—1 kor., Stern József 60 fillér. A művész estély tiszta jövedelme 553 kor. 8 fillér, fogadják e nemes szívű adakozók az egyesület hálás köszönetét.

Adakozás. Főtisztelendő *Evetovits* János bácsi plebános 4 házrészjegyet és özv. *Mohacsék* Jozefa úrnő 1 házrészjegyet ajándékoztak a bajai kath. Legényegyletnek, miért is hálás köszönetének ad kifejezést az

Előljáróság.

A bajai kath. Legényegylet f. hó 5-én tartott táncvigalma alkalmával a következő felülfizetések történtek: Nagys. Vojnits Dániel 20 kor., özv. Leitschuk Jakabné, dr. Rajk Aladár 10—10 kor., Evetovics János 6 kor., Groszmann Márk Budapest, dr. Makray László, Kozák József 5—5 kor., Hacker Ágoston, Vagyász Vendel 4—4 kor., dr. Szirmai Vidor, Czernay Imre, Mikolics Ignácz, Dick Lipót, Pósch Ernő, Jaszenovics Gergely, Zich Henrik 3—3 kor., Ujhelyi Zsuzka, özv. Trapl Ferenczné, Gaáli Gyula, Reiner Sándor, Hanga Albert, Ziskó Lajos, Stein József, dr. Hegedűs Aladár, Schulek József 2—2 kor., Élő Miklósné 1 kor. 60 fill., Váradí András, Tinusz István, Krausz Marcell, Szigriszt István, Beók József, Mátyai Ignácz, Gurics Ferencz, László Márton, Lukács Tamás, Rémi Pál, Varga Lajos, Varogi Károly, Szigeti Lajos, Utry Pál,

Schneider Gábor, Bálint Gyula, Dodek József, Jerkovich Ferencz, Lovas Béla 1—1 kor., Lengyel Gyula, Szoviusz András, Földesi József 60—60 fill., Gindl Ferencz 40 fillér.

A vállalkozó úr. Felső-Szentivánról írja tudósítónk, hogy ott a múlt héten megjelent a faluban egy ember és kihirdette, hogy nagyobb munkához munkásokat keres. A vállalkozó úr keresett ember lett a községben és boldog volt az a munkás, akinél megebédelt. Egy hétig vendégeskedett a naiv, hiszékeny embereknél, sőt néhányan ki is segítették néhány koronával pillanatnyi pénzzavarából. Egy heti potya-ebéd és koronás kölcsönügyletek lebonyolítása után eltűnt a vállalkozó úr a faluból és soha többé vissza nem tért Most kisült, hogy a vállalkozó úr egy közönséges és nagyon éhes, de-élelmes — kolduló vándorlegény volt.

Adakozás. A kórházkápolna céljaira L. M. ivén adakoztak: Császár Ferencné 10 kor., Michitsch Józsefné 6 kor., Császár Leona, dr. Csihás Imre, dr. Klénáncz György 5—5 kor., Müller József, dr. Nyiraty János 2—2 kor.

Az ipartestület közgyűlése. Az ipartestület székházának nagytermében f. évi március 12-én (vasárnap) délután 2 órakor, — határozatképes számban való meg nem jelenés esetén — március 19-én (vasárnap) délután 2 órakor rendes évi közgyűlést tart. Tárgyak: elnöki jelentés az ipartestület 1904. évi működéséről, az 1904. évi zárszámadások előterjesztése, az 1905. évi költségvetésnek megállapítása, a közgyűlés határozatának jóváhagyása, a batonyai és nagymarosi iptest. házrészjegyek visszaajándékozása, iparväsárlékérdés, szabályszerűen beadott indítványok és kérvények, tisztujítás.

A katonatisztek külföldi szabadsága. A katonatiszteknek külföldre eddig csak a közös hadügyminiszter engedélyezhetett szabadságot. Most, mint értesülünk, a király jóváhagyta a katonatisztek szabadságolására vonatkozó szabályzat kijavítását, melynek értelmében a fő- és a törzstiszteknek, valamint az ezekkel egyenrangú katonahivatalnokoknak ezután a hadtestparancsnokok is adhatnak külföldre szóló szabadságot. Az utlevelet, amelyet eddig a közös hadügyminisztériumban állítottak ki, ezután a hadtestparancsnokságnál fogják kiállítani.

A cigányasszony varázsol. *Kovács* Róza cigányasszony — mint szabadkai tudósítónk írja — ismeretes az egész Bácskában nagy tudományáról, tud kártyát vetni, beteget gyógyítani, hűtlen szeretőt visszatérítetni, jövendőt mondani, de még pénzt varázsolni is. Ezen utóbbi művészetén vesztett most rajta a furfangos cigányasszony. Budanovics István gazda ugyanis felült neki és elhitte, hogy csekély pénzért egész vagyont fog neki a tanya földjéből elővarázsolni. Egy izben ki is csalta a pusztára és ott hókusz-pókuszok és varázslatos szavak kíséretében kényyufa világánál elő is teremtett néhány ezüst és arany pénzt, amit persze előtte való éjszaka ásott ott el. Ez annyira bámulatba ejtette a pénzsóvár Budanovics uramat, hogy menten 2000 koronát adott át ilyen gyorsan jövedelmező befektetésre. Csak ezután tapasztalta a szerencsétlen bunyevác, hogy becsapták. A kir. törvényszék a csaló cigányasszonyt nyolchónapi börtönre ítélte, amit a szegedi kir. ítélőtábla is pénteki ülésében helybenhagyott.

Hordárok munkabére. Kivonat Bája város területén érvényes hordár- vagy bérszolgaszabályrendeletből: Első negyedóra üresen megbizással 20 fillér. Első negyedóra terhelten megbizással 30 fillér. Minden további negyedóra üresen 10 fillér. Minden további negyedóra teherrel 20 fillérrel több. Ezen díjtételek az igénybevétel idejétől számítatnak, s minden megkezdett negyedóra teljesnek vétetik. Vasúttól a városba vagy vissza, Szt.-János, Homok-külváros és Szállásváros kivé-

telével terhelten 40 fillér. Vasúttól Szt.-János, Homokváros és Szállásvárosba vagy vissza terhelten 60 fillér. Vasúttól a városba vagy vissza, Szt.-János, Homok külváros és Szállásváros kivételével üresen 20 fillér. Vasúttól Szt.-János, Homok- vagy Szállásváros-részbe üresen 40 fillér. Gőzhajótól a városba vagy vissza, terhelten 60 fillér. Gőzhajótól a városba vissza üresen 40 fillér. A városból a lókert vagy közvágóhidhoz vagy vissza üresen 40 fillér. Teher alatt bóröndök vagy egyéb nagyobb súlyú csomagok értetnek, melyeket megeröltetés nélkül elszállítani képes. A hordár vagy bérszolga köteles a díjszabályt több példányban magával hordani, és annak, ki szolgálatát igénybe veszi, kívánatra egy példányt átadni. 13. §. A hordár vagy bérszolga tartozik a reá bizott teendőt pontosan teljesíteni, szolgálatában becsületesen és lelkiismeretesen eljárni. A reá bizott tárgyért felelős; mulasztás, rongálásért, stb. anyagi kárpótlással tartozik. 14. §. Az a hordár vagy bérszolga, aki a jelen szabályrendelet 5. 6. 7. 8. 9. és 10. §§. intézkedései ellen bármiként vét, a rendőrhatalóság által 100 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. 15. §. Az a hordár vagy bérszolga, aki a megállapított díjszabásnál magasabb díjat követel, az 1884. XVII. t.-c. 156. §. b.) pontja értelmében a rendőrhatalóság által 100 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

Zongorák, cimbalmok és hegedűk, — csak első rangú gyártmányok! — Kaphatók **Wagner** Antalnál Baján.

Szerkesztői üzenet.

F. E. Budapest. Dolgozatait mindenkor szívesen látjuk. Az »Egykor és ma« is bevált. Legközelebb megjelenik. Üdv!

NYILT TÉR.

Ezen rovat alatt közlöttékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A világ legolcsóbb zeneművei a berlini Kunz-féle »Zenei Népkönyvtár. A vállalat feloleli úgy a cklassikusokat, mint modern zenét. Óriási választékban jelent meg benne úgy zongorára, mint hegedűre, valamint hegedű-zongorára, két hegedűre stb. zeneirodalmi értékkel bíró jeles munkák, úgy könnyű, mint nehéz letétben.

Egy-egy szám ára csak 12 fillér.

A vállalat összes száma (mintegy 4000) állandóan raktáron tartja

ifj. **Wagner Antal** könyvk, Baján.

Világhírű!

a „**REKORD**“ festészeti műintézet a ki-válóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára 20 kor. Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin-, és krétarajz ára 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez s azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„**REKORD**“ festészeti műintézet
Budapest, VII. Rottenbiller-utca 46.

SCHMIDL L-FÉLE GYŐRI

Különlegesség:

— Nagy választék gyönyörűen diszített —

husvéti ujdonságokban

u. m. marzipán, fondant és csokoládé alakok, szerencse tojások stb.

Mintagyűjteménnyel a gyár készséggel szolgál.

! Kérje a gyár illusztrált árjegyzékét!

FINOM DESZERTEK

BONBONOK,

CSOKOLÁDEK ÉS

CZUKORKÁK, SZA-

VATOLT KITÜNŐ

MINŐSÉGŰ

ÉS AJÁNLATRA

MÉLTÓ

H A Z A I

GYÁRTMÁNYOK.

MEGHIVÁS.

A BAJAI KER. BETEGSEGÉLYZŐ-PÉNZTÁR

— XII-İK ÉVI RENDES —

KÖZGYŰLÉSÉT

folyó 1905. évi március hó 19-én d. e. 10 és fél óraker,

határozatképtelenség esetén

márczius hó 26-án ugyan-

csak d. e. 10 és fél óraker

BAJÁN AZ „IPARTESTÜLET”

Széchenyi-utcai házának tanácster-

mében tartja meg, melyre a köz-

gyűlési kiküldött urak tisztelettel

meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése. 2. Az 1904. évi zárszámadás előterjesztése. 3. A felügyelőbizottság jelentése, valamint felmentvény megadása felett hozandó határozat. 4. A felügyelőbizottsági tagok megválasztása. 5. 1 igazgatósági rendes és a szükséges póttagok megválasztása. 6. Netáni indítványok, melyek a közgyűlést 4 nappal megelőzőleg írásban benyújtattak. — Kelet a kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatóságának 1905. évi március hó 5-én tartott ülésén.

Az igazgatóság nevében:

Pfeiffer Antal Czérnay Imre
jegyző. igazg. elnök.

BODNÁR TESTVÉREK

„VILLÁM” ELEKTROTECHNIKAI MŰHELYÉBEN

== BAJÁN ==

KÉT TANULÓ

FELVÉTELEK.

Külön bejáratú, két szobából álló, csinosan butorozott

garszon-lakás,

melyen kívül

2 tisztiszolga részére való egy butorozatlan szoba, valamint 3 ló számára megfelelő istálló van rendelkezésre — sürgősen kerestetik.

Gim a kiadóhivatalban.

3-3

„Magyar Regényírók”

Szerkeszti MIKSZÁTH KÁLMAN.

4 koronás havi részletfizetésre kaphatók

ifj. Wagner Antalnál

BAJÁN.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges.

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Hirdetések

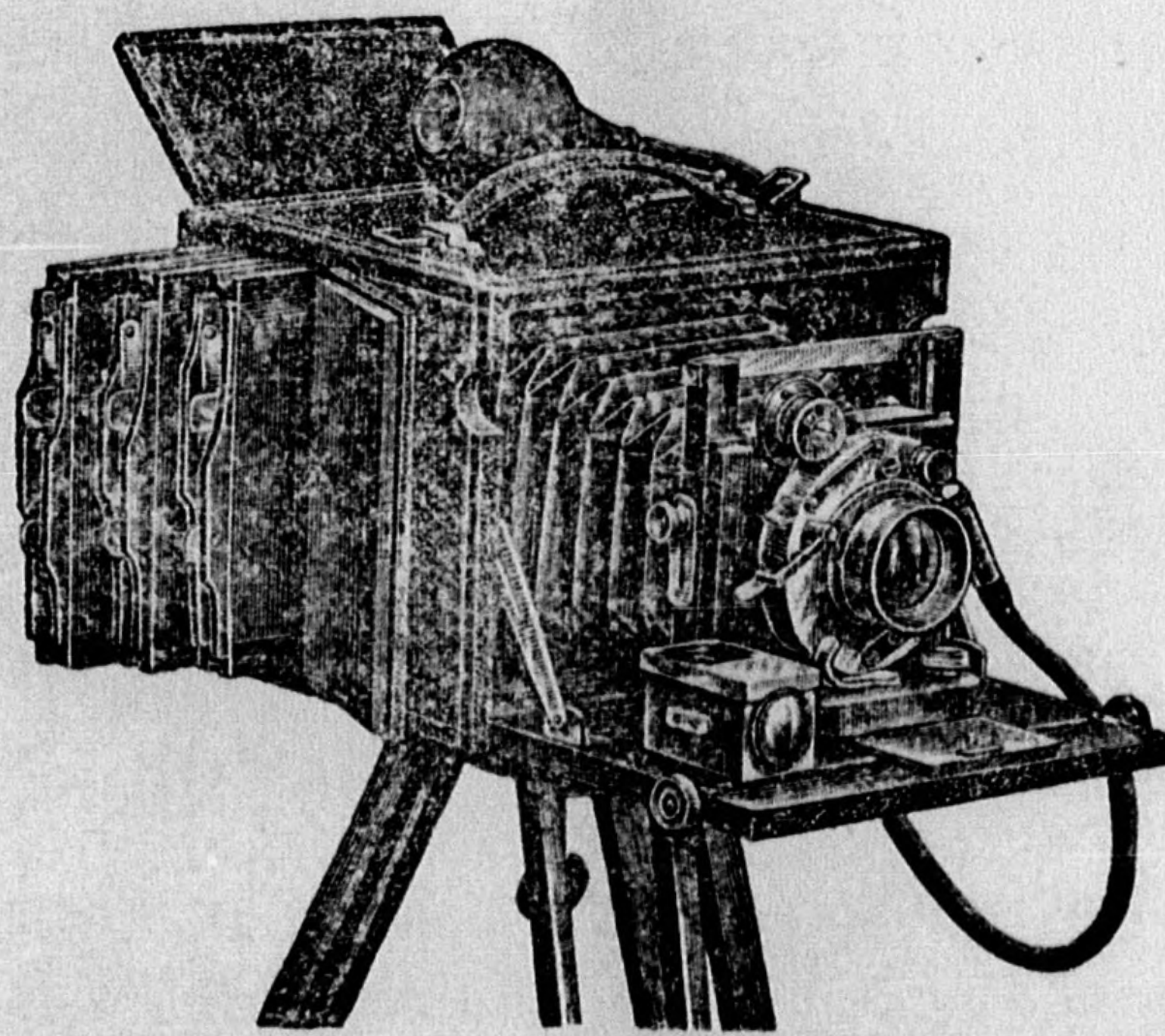
— felvétetnek e lap kiadóhivatalában. —

Fényképező-gépek

és felszerelések nagy választékban gyár-
áron kaphatók

ifj. Wagner Antalnál

B a j á n.

ZONGORA

használt, igen jó karban, olcsó áron

ELADÓ. Hogy hol? — megmondják a kiadóhivatalban

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kel-
lemes ízű természetes
hashajtószer.

NAGY KALAP RAKTÁR

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a közelgő *lavaszi és nyári idényre kül- és belföldi kalapokból* rendkívüli nagy választékot tartok

férfi- és gyermek kalapokban

raktáron, valamint **sapkákban**, minden árban. Különösen figyelmükbe ajánlom a hirneves **J. G. Habig** valamint **Guisseppe Petrol** olasz gyárak különlegességi kalapjait, melyek csak is egyedül nálam vannak raktáron.

Szives pártfogásukat kérve, maradtam alázatos tisztelettel

FISCHER PÁL.

Weisz Henrik

NŐI SZALONJÁBAN BAJÁN

több

DERÉK- ÉS ALJ-VARRÓNÓ

alkalmazást nyerhet.

Ugyanott férfi-szabók is felvétetnek angolmunkák készítéséhez. 2-2

165. szám.

Körh. 1905.

Árlejtési hirdetmény.

Baja város közkórházának igazgatósága 1905. évi április hó 1-től 1905. december hó 31. terjedő időtartamra a rizs, bab, borsó, köleskása, dara, árpakása, lencse, szárított szilva, szilvaiz, ezukor, kávé, tarhonya és liszt szükséglet biztosítására árlejtést hirdet.

Az árlejtési feltételek nevezett közkórház igazgatóságánál naponként délelőtt 8 órától 12-ig, délután 3 órától 5-ig megtekinthetők.

Az ajánlatok az árlejtési feltételekben előirt ovadék és mintákkal ellátva, lepecsételt borítékban „Ajánlat, Baja város közkórházában szükséges fűszer és ezzel rokon árúk szállítására“ felirattal ellátva a kórház igazgatóságnál **1905. évi március hó 24-ik** napjának déli 12 óráig nyújtandók be, késve, vagy hiányosan felszerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Baja, 1905. március 4-én.

Dr. Ladányi
igazgató főorvos

40. sz.
eln. 1905.

Pályázat.

Baja város törvényhatóságánál üresedésbe jött évi 500 korona fizetéssel és természetbeni ruhajárandósággal javadalmazott minden szolgai állásra pályázat nyittatik.

Folyamodni óhajtók felhivatnak, hogy pályázati kérvényeiket **f. évi március hó 21-ik** napjáig a polgármesterhez terjesszék be.

Baja, 1905. március 6.

Polgármester helyett:
Erdélyi Gyula,
főjegyző.

39. sz.
eln. 1905.

Pályázat.

Baja város törvényhatóságánál üresedésbe jött 528 korona fizetéssel és 100 korona ruhailletményvel javadalmazott II. oszt. útkaparói állásra pályázat nyittatik.

Folyamodni óhajtók felhivatnak, hogy kérvényeiket **f. évi március hó 19-ik** napjáig hozzám nyujtsák be

Baja, 1905. március 4.

Dr. Hegedűs,
polgármester.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy mint kőműves iparos a tél folyamán, kitűnő sikerrel tettem le Budapesten a **kőműves mesteri vizsgát**, és így képzettségemhez képest elvállalok mindennemű **helyszini rajzok, építkezési tervek, homlokzati rajzok** elkészítését a mai igényeknek megfelelőleg, továbbá mindennemű

Új építkezéseket,

átalakításokat, tatarozásokat s javításokat eszközlök a legjutányosabban, miért is a nagyérdemű közönség becses támogatását kérve, maradok mély tisztelettel

Osztronic Géza,

3-2

okleveles kőműves-mester.

4029. szám.
kig. 1905

Hirdetmény.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter úr úgy a vetőmag mint az élelmezési célra szolgáló burgonya nagy hiánya tárgyában az ország minden egyes vidékéről hozzá érkezett kérvények folytán indítatva érzi magát, egyrészt ezen a mezőgazdaság és a közlelmezés szempontjából egyaránt fontos termény jövő évi termésének biztosítása céljából, de másrészt az ország egyes vidékein a folyó évbéli amugy is mostoha gazdasági viszonyok folytán előállott élelem szükségnek ez uton való enyhítése céljából is; az általa beszerzett burgonya készleteket a fenti célra rendelkezésre bocsájtani.

A nevezett miniszter ur hajlandó az egész ország **burgonya vetőmag szükségében szenvedő gazdáinak segítségére menni** és vetőmag burgonyát **5 kor. 50 fillér** q-kinti árban, valamint ugyanezen árban élelmezési célra községeknek, városoknak is burgonyát rendelkezésükre bocsájtani, de mindkét esetben csak teljes vasuti kocsi rakmányokig terjedő megrendeléseket vesz figyelembe és az elszállítást csak utánvétellel eszközölteti.

A vasuti szállítási költségek minden esetben a kincstárt fogják terhelni.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ezen elhatározása azzal tétetik közhirre, hogy az idevonatkozó kérelmek legkésőbb **folyó évi március hó 15-éig** közvetlenül a vezetése alatt álló miniszteriumhoz adandók be, de azokban a kért mennyiség a vasuti állomás és a feladó czim pontosan megjelölendő; mert a hiányos és a kitűzött határidőn túl beadott kérvények már a rendelkezésre álló idő rövidségére való tekintettel sem lesznek figyelembe vehetők.

Miután az ez irányban támasztandó igények mérvéről a miniszter ur ma még tájékozva nem lehet, ennél fogva azokat magától érthetőleg csak a rendelkezésére álló készlet erejéig lesz képes kielégíteni.

Baja, 1905. március 3

Dr. Hegedűs
polgármester.

— Prima —

| minőségű zabos búkköny |

SZÉNA

— mintegy öt szekérrel —

eladó. Felvilágosítás Szilvásy György jegyzőnél nyerhető,

~~~~~ Csátalján. ~~~~~

2 3

TAKARÉKOSKODNI

MAGGI-kitüntetések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 díszoklevél, 5 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világkiállításon, (Maggi Gyula bírálótag).

lehet a sokszorosán kitüntetett és régóta jól bevált **MAGGI-FÉLE IZESITŐ**

helyes használata mellett. Néhány csepp — a tálalásnál hozzátéve — elegendő, hogy ezáltal gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhassunk. Üvegcsékben 50 fillertől kezdve (utántöltve 40 fillertől kezdve.) Kapható Drescher Gyula kereskedésében, Baja.

